

anden Henseende, idet det for alle Delta-gerne lige fra den øverste Leder og ned til de jævne Arbejdere vil stille store Opgaver, til Dels ny Opgaver, Opgaver, der kræve alle Evners Anspændelse. Og Evnerne vokse under Anspændelsen. Hos alle, hos hele den Flok af Arbejdere, fra den øverste til den nederste, der faa med en saadan Opgave at gøre, vil Dygtigheden udvikles. Og naar saaledes Dygtigheden udvikles hos en større, eller, om man vil, mindre Del, i alt Fald hos en Gruppe af en Nations Mænd, vil det indirekte udvikle Dygtigheden hos hele Nationen. Det er ikke blot et teoretisk Tankeeksperiment, der findes praktisk Erfaring derfor. Jeg skal kun ganske kort minde om to Foretagender, der vistnok ville være en Del af dette Tings Medlemmer bekendte. Det ene var Opførelsen af Viborg Domkirke for en Del Aar siden, hvor der i en Udstrækning, som man da ikke var vant til, anvendtes hugget Granit. Derved uddannedes en Stab af dygtige Granitarbejdere, som man ikke tidligere, i alt Fald paa den Egn, havde kendt. Noget lignende fandt Sted ved Ingeniørernes store Vandbygningsarbejder. Da man begyndte paa Københavns Søbefæstning i 60erne, var Anvendelsen af Cement ikke synderligt indøvet og bekendt. Nu ved enhver Tekniker, at Cements Nytte i høj Grad beror paa, om den har været behandlet og er bleven anvendt paa rette Maade, og netop Dygtigheden i og Evnen til at udføre denne Behandling blev gennem Ingeniørkorpsets Arbejder udviklet ikke alene hos en stor Mængde Murere, men ogsaa hos mange Arbejdsfolk, saaledes at der derigennem tilførtes Nationen en ikke ringe forøget Evne til at udnytte dette kostbare og betydningsfulde Materiale paa rette Maade. Men naar saaledes en Del af Nationen hæver sit Dygtighedsniveau, saa kommer det altid indirekte hele Nationen til gode. Dermed er indirekte, om end i ringe Grad, hele Nationens Dygtighed vokset, dens Udsigt til at vinde Anerkendelse hos andre Nationer steget, og derved er der lagt et lille Plus til Evnen til at bevare den nationale og kulturelle Selvstændighed.

Det var blot disse Bemærkninger, jeg vilde gøre. Jeg havde tænkt mig at søge Bistand til at stille og forhaabentligt faa gennemført et Ændringsforslag i den af mig antydede Retning, men da det af formelle Grunde havde sin store Betænk- lighed at forsinke Sagen, har jeg givet Afkald derpaa. Tanken har jo ogsaa fundet

en saadan Tilslutning, at der er godt Haab om, at den vil gøre sig gældende, selv uden at den formuleres i et bestemt Forslag.

Berthelsen: Naar jeg har forlangt Ordet ved denne Behandling, er det fordi, jeg gerne vilde nedlægge en Indsigelse mod nogle Udtalelser, der ere komne frem i det andet Ting og, saa vidt jeg har set, ikke ere blevne modsagte, hverken af den højtærede Minister eller af Udvalgets Ord- fører eller af nogen af de københavnske Repræsentanter. Jeg sigter herved til en Udtalelse, der fremkom fra Folketings- manden for Københavns 4de Valgkreds (Birck). Jeg maa maaske med den højt- ærede Formands Tilladelse have Lov til at læse blot et Par Linier op af Rigsdags- tidenden. Han udtalte sig saaledes: „Det kunde være, at et saa stort Foretagende kunde lokke en Del fremmede til Køben- havn, og det vilde da ikke være af Vejen, om Loven sagde, at der ikke var noget for fremmede at gøre her. Jeg kunde endog gaa saa vidt at sige, at jeg ikke en Gang ønsker, at Provinserne komme herind i den Anledning, men jeg antager ikke, at noget Medlem uden for Byen vil slutte sig til det, thi det vilde maaske være vanske- ligt at faa deres Vælgere til at forstaa, at det ikke altid er en Fordel at komme til København.“ Jeg finder, at vi ikke bør slutte den foreliggende Sag, uden at der er gjort Indsigelse fra Provinserne mod disse Udtalelser, som jeg, som sagt, ikke kan se ere blevne modsagte fra nogen Side. Jeg forstaaer ikke rigtig, at man i en Sag som denne, der kræver Bidrag fra hele det danske Land, kan finde, at de, som bo uden for København, bør betragtes som fremmede. Jeg tror ikke, at det er hel- digt, at en saadan Anskuelse fæstnes. Vi, som ere ude fra Provinserne, maa jo ved adskillige Lejligheder høre Tale om Kø- benhavneri — det have vi hørt mange Gange, og vi have vistnok lige saa mange Gange modsagt, at der eksisterer noget saadant, men naar der her paa Rigsdagen i Anledning af en Statsforanstaltning som denne kan fremkomme Udtalelser om, at Folk fra Provinserne bør betragtes som fremmede, synes jeg, at det vil være rig- tigt, inden Sagen forlader dette Ting, at gøre Indsigelse derimod. Jeg mener, at naar Folk i Provinserne have den Pligt at deltage i Udgifterne, maa de ogsaa have Ret til at konkurrere baade ved Arbejdet og ved Leverancerne. I øvrigt anbefaler jeg Lovforslaget.